

La Comédiathèque

*Glugginn
á móti*

Jean-Pierre Martinez

comediatheque.net

Þessi texti er aðgengilegur án endurgjalds til lesturs.

Áður en verkið er flutt eða sýnt opinberlega þarf að afla sýningarleyfis og greiða tilskilin höfundarlaun. Þetta gildir jafnt um atvinnuleikhús og áhugaleikfélög, hvort sem aðgangur er ókeypis eða gegn gjaldi.

Sýningarleyfi skal sækja um hjá höfundi eða þeim höfundarréttarsamtökum sem fara með réttindin í viðkomandi landi.

Hafið samband við höfundinn:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

Glugginn á móti

Jean-Pierre Martinez

Þýðing og aðlögun á íslensku: Jean-Pierre Martinez

Eldri skáldsagnahöfundur, sem virðist vera á barmi sjálfsvígs, fær óvænta heimsókn frá ungri konu sem segist hafa týnt kettinum sínum. Þessi heimsókn á eftir að breyta lífi hans...

PERSÓNUR

Alexandre

Madison

Stofa í íbúð í París, með bóhemlegu yfirbragði. Á litlu skrifborði standa gömul ritvél og nokkrar möppur. Alexandre kemur inn. Hann er rithöfundur, kominn yfir sextugt, og klæðist fötum sem virðast kæruleysislega valin en eru það greinilega ekki. Hann heldur á reipi með hengingarhnút. Hann lítur upp í loftið, stígur á stól og virðist leita að stað til að festa reipið. Ekkert virðist henta. Hann fer niður af stólnum, sest við skrifborðið og andvarpar þreytulega. Hann opnar skúffu, tekur upp sígarettupakka og setur sígarettu á milli varanna. Í stað þess að kveikja í henni leggur hann hana á borðið og tekur skammbyssu úr skúffunni. Hann horfir lengi á vopnið. Bankað er lauslega á dyrnar. Sokkinn í hugsanir heyrir hann ekkert. Hann leggur byssuhlaupið að gagnauganu. Bankað er aftur, heldur fastar. Hann heyrir enn ekki. Hann virðist hika við að taka í gikkinn. Hann lokar augunum... Þá birtist ung kona skyndilega fyrir framan hann. Það er Madison, námskona á þrítugs- eða fertugsaldri, fremur látlaus í klæðaburði.

Madison (öskrar) – Nei!

Alexandre hrekkur við, stekkur á fætur og beinir byssunni að Madison.

Alexandre – Eina hreyfingu og ég skýt!

Madison – Ekki skjóta, ég bið þig!

Alexandre – Hendurnar upp!

Unga konan lyftir strax höndunum.

Madison – Sjáðu, ég er óvopnuð... Leggðu nú byssuna niður, ég bið þig.

Þegar hann sér að hún virðist meinlaus lækkar hann byssuna.

Alexandre – Hvað í fjandanum ertu að gera hér? Og hvernig komst þú eiginlega inn?

Madison – Ég skal útskýra þetta allt... Leyfðu mér fyrst að ná andanum...

Alexandre – Ertu snarvitlaus? Ég fékk næstum hjartaáfall!

Madison – Fyrirgefðu, dyrnar voru í hálfa gátt og...

Alexandre – Og þú leitst á það sem boð um að ganga inn í íbúðina mína?

Madison – Nei, en...

Alexandre – Hvað viltu? Ræna mig? Hér er ekkert verðmætt, trúðu mér.

Madison – Ég er nágranni þinn.

Alexandre – Konan í næstu íbúð? Hún er áttæð...

Madison – Ég bý á móti þér... (Bendir á ímyndaðan glugga í átt að áhorfendum.) Þarna er glugginn á íbúðinni minni.

Alexandre – Á móti? Sú íbúð hefur staðið auð í mörg ár.

Madison – Ekki lengur.

Alexandre – Jæja... Og hvað með það?

Madison – Ég hef týnt kettinum mínum... Hefurðu ekki séð hann, fyrir tilviljun? Eða jafnvel hleypt honum inn til þín... Ef hann hefur líka komið óboðinn...

Alexandre – Nei. Kötturinn þinn er greinilega betur uppalinn en þú.

Hún virðist mjög miður sín.

Madison – Hann hefur verið horfinn í tvo daga. Ég hef hengt upp auglýsingar um allt hverfið, með nafni hans og mynd. Hefurðu ekki séð þær?

Alexandre – Ég fer sjaldan út... og ég les aldrei svona auglýsingar. Auk þess á ég erfitt með að þekkja ketti í sundur...

Hún gengur nokkur skref um stofuna.

Madison – Tofu! Tofu!

Alexandre – Af hverju ertu að öskra svona? Ertu veik?

Madison – Hann heitir Tofu.

Alexandre – Kötturinn þinn heitir Tofu? Ertu að gera grín að mér?

Madison – Alls ekki. Hvers vegna?

Alexandre – Jæja, kötturinn heitir Tofu og hefur ekki komið heim í tvo daga. Það er nú ekki stórslys, er það?

Madison – Jú, auðvitað er það alvarlegt! Ef ég finn hann ekki fljótlega deyr hann kannski... Þetta er inniköttur, skilurðu. Hann er ekki vanur að lifa úti á eigin spýtur...

Alexandre – Það er auðvitað dapurlegt. Í minni tíð voru kettir í sveitum. Eða í stórum görðum, í mesta lagi. Þeir eyddu deginum í að veiða mýs og komu aðeins heim þegar ekkert hafði veiðst, til að fá eitthvað að éta, láta klappa sér og sofna á sófanum...

Madison – Þessi köttur étur ekki mýs. Hann er grænmetisæta.

Alexandre – Hvað sagðirðu?

Madison – Ég borða ekki kjöt, og kötturinn minn ekki heldur.

Alexandre – Hvað étur hann þá?

Madison – Þurrfóður! Grænmetisfóður, rétt eins og ég.

Alexandre – Borðarðu líka þurrfóður?

Madison – Stundum, já. Ekki kattamat, auðvitað.

Alexandre – Köttur sem er grænmetisæta... Ég vissi ekki einu sinni að slíkt væri til... Er það þess vegna sem hann heitir Tofu?

Madison – Já... og líka af því að hann er dálítið ruglaður í kollinum.

Alexandre – Og ég geri ráð fyrir að það sé hans eigin ákvörðun að hætta að borða kjöt?

Madison – Að minnsta kosti hefur hann aldrei kvartað.

Alexandre – Og heldurðu að tigrisdýr og ljón í fjölleikahúsum fái líka grænmetisfóður nú orðið?

Madison – Ég veit það ekki... Ég er hvort sem er á móti því að hafa dýr í fjölleikahúsum.

Alexandre – En ekki á móti því að loka ketti inni í íbúð...

Madison – Af þessu álykta ég að þú eigir engin gæludýr...

Alexandre – Nei, mér er meinilla við hugmyndina um gæludýr. Og mér er illa við hugmyndina um að temja dýr yfirleitt. (Ógnandi.) Sjálfur hef ég haldist villtur...

Hún lætur sér fátt um finnast og lítur í kringum sig.

Madison – Svo að þú hefur ekki séð köttinn minn?

Alexandre – Nei, ég hef ekki séð vegan-köttinn þinn. Og ef þú leyfir, þá er þetta fáránlega samtál búið að standa nógu lengi.

Hún nemur skyndilega staðar.

Madison – Þegðu!

Alexandre – Afsakið?

Madison – Heyrðirðu ekki mjálm?

Alexandre – Mjálm? Nei, alls ekki. En heyrnin er farin að daprast hjá mér. Þegar þú verður á mínum aldri sérðu að það hefur líka sína kosti. Sérstaklega ef nágrannarnir eru hávaðasamir...

Madison – Ég er alls ekki hávaðasöm, ég fullvissa þig um það. Ég hef búið beint á móti þér í meira en mánuð og þú hélst enn að íbúðin væri mannlaus.

Alexandre – Gott og vel. Ég hafði ekki tekið eftir þér og vona að það breytist ekki. Ef þú hefur ekkert fleira að segja, mætti ég þá halda áfram mínu og þú leita áfram að kettinum?

Madison – Allt í lagi. Ég skal ekki trufla þig lengur...

Alexandre – Takk.

Hún ætlar að fara en hættir við.

Madison – En... mér finnst erfitt að skilja þig eftir svona.

Alexandre – Svona hvernig?

Madison – Sko... Þegar ég kom inn varstu að...

Alexandre – Að hvað?

Madison – Þú virtist ekki hafa það sérlega gott, er það?

Alexandre – Hvað fær þig til að halda það?

Madison – Þú hélst skammbyssu að gagnauganu.

Hann horfir undrandi á byssuna sem hann heldur enn á.

Alexandre – Já, þetta... Og hvað með það?

Madison – Sko... þú virðist vera dálítið... niðurdreginn, er það ekki?

Alexandre – Niðurdreginn? Heyrðu, unga kona, þegar ég var á þínum aldri var kjörorð kynslóðar minnar: lifa hratt, deyja ungur og skilja eftir fallegt lík. Kannastu við það?

Madison – James Dean...

Alexandre – Við stunduðum kynlíf án smokka, ókum mótorhjólum án hjálma og tókum inn alls konar ólögleg efni sem enginn vissi almennilega hvað innihéldu... Fimmtíu árum síðar ganga þeir örfáu öldungar sem lifðu þessa sælutíð af í mótmælagöngum af ótta við bólusetningar... Og þér spyrjið hvers vegna ég sé niðurdreginn?

Madison – Ég skil...

Alexandre – Það held ég nú varla... En ef þú verður svo óheppin að ná mínum aldri skilurðu það. Ellin er skipskaði.

Madison – De Gaulle...

Alexandre – Chateaubriand sagði það á undan honum... En þú hefur rétt fyrir þér. Að eldast er að fara frá *Rebel Without a Cause* til *Mémoires d'outre-tombe*.

Madison – Vel orðað.

Alexandre – Já... Vandinn er sá að unga fólkið hegðar sér nú þegar eins og gamalmenni.

Madison – Á öllum tímum hefur unga fólkið viljað breyta heiminum, ekki satt?

Alexandre – Ungu fólkið í dag vill ekki breyta heiminum, bara bjarga jörðinni. Og það gengur nú ekkert sérlega vel...

Madison – En þú? Tókst þér að breyta heiminum?

Alexandre – Nei, en við skemmtum okkur að minnsta kosti vel.

Madison – Þú virðist ekki skemmta þér mikið lengur...

Alexandre – Ekki þú heldur, greinilega... Annars værirðu ekki í sambandi við kött...

Madison – Ég er þó að minnsta kosti ekki ein...

Alexandre – Og heldurðu virkilega að þú getir bjargað jörðinni með því að gefa þessu vesalings rándýri grænmetisfóður, án þess að það hafi nokkurn tíma beðið um það?

Madison – Ég veit það ekki... En til að breyta heiminum þarf fyrst að bjarga jörðinni, ekki satt? Hvaða gagn væri að gera byltingu um borð í Titanic?

Alexandre – Hvað sem því líður öfunda ég alla af minni kynslóð sem dóu fyrir þrítugt. Geturðu ímyndað þér Jimi Hendrix og Janis Joplin á elliheimili að ræða hvort bóluefni gætu verið hættuleg, á milli tveggja skraflleikja? Ég vildi frekar vera dauður en sjá það...

Madison – Æ, ekki segja þetta...

Alexandre – Því miður er bókmenntalífið ekki mjög rokk og ról. Rithöfundar deyja yfirleitt í rúminu sínu.

Madison – Ertu rithöfundur?

Alexandre – Það kemur þér ekkert við... Ég veit ekki einu sinni hvers vegna ég er að tala um þetta við þig. Ég þekki þig ekki... Og hvers vegna ertu eiginlega enn hér?

Hann leggur skammbyssuna í skúffu.

Madison – Þú hefur getað meitt þig...

Alexandre – Ég hefði líka getað drepið þig... Þegar fólk brýst inn á heimili annarra tekur það alltaf áhættu. Ég hefði borið fyrir mig sjálfsvörn og líklega sloppið við dóm... (Hún virðist skyndilega svima. Hann tekur eftir því og verður áhyggjufullur.) Er allt í lagi?

Madison – Fyrirgefðu, þetta líður hjá... Gætirðu gefið mér glas af vatni?

Hann hikað augnablik.

Alexandre – Sestu aðeins. Ég skal ná í vatn...

Hann fer út. Hún hressist samstundis og notar tækifærið til að líta í kringum sig. Á skrifborðinu tekur hún upp innrammaða mynd af konu og skoðar hana. Hún flýttir sér að leggja myndina aftur á sinn stað þegar hann kemur með vatnsglas og réttir henni það.

Madison – Takk...

Hún tekur glasið og tæmir það í einum teyg.

Alexandre – Betra?

Madison – Já, takk...

Hann reynir að vera aðeins vingjarnlegri.

Alexandre – Fyrirgefðu þessar móttökur... Ég er orðinn óvanur heimsóknum...

Madison – Þannig að þú býrð líka einn?

Alexandre – Er það svona augljóst?

Madison – Miðað við það sem þú sagðir áðan geri ég ráð fyrir að þú eigir ekki heldur börn.

Alexandre – Hvers vegna heldurðu að ég eigi ekki börn?

Madison – Áttu þau?

Alexandre – Nei... Og þegar ég sé hvernig heimurinn er orðinn er ég feginn því...

Madison – Já...

Alexandre – Ef þú vilt bjarga jörðinni ættirðu kannski fyrst að hætta að eignast börn, ekki satt?

Madison – En... er hægt að bjarga mannkyninu með því að hætta að fjölga því?

Alexandre – Og þegar maður hugsar til þess að Frakkland sé líklega eitt besta land í heimi til að búa í...

Madison – Já, það er einmitt þess vegna sem ég ákvað að flytja hingað til þíns lands...

Alexandre – Ertu ekki frönsk?

Madison – Ég heiti Madison. Ég er bandarísk.

Alexandre – Samt talarðu frönsku fullkomlega, án nokkurs hreims...

Madison – Amma mín var frönsk. Hún kenndi mér tungumál Molières. Ég kom til Parísar til að læra bókmenntir við Sorbonne-háskóla.

Alexandre – Það er sem sagt hrein tilviljun að leiðir okkar skuli liggja saman í dag... Madison.

Madison – Þú heitir Alexandre, er það ekki?

Alexandre – Hvernig veistu það?

Madison – Ég sá nafnið á póstkassanum niðri. Alexandre Delacroix... Ertu skyldur...?

Alexandre – Málaranum? Nei, alls ekki.

Madison – Rithöfundinum!

Alexandre – Þú ert bandarísk og þekkir Alexandre Delacroix... sem enginn í Frakklandi man eftir lengur.

Madison – Nú ýkirðu... Allir þekkja Alexandre Delacroix. Frægð hans hefur náð langt út fyrir landamæri Frakklands. Að minnsta kosti meðal bókmenntaáhugafólks. Jæja?

Alexandre – Já... Það er ég.

Madison – Nei, í alvöru? Alexandre Delacroix, goðsagnakenndi höfundur nokkurra meistaraverka franskra bókmennta á tuttugustu öld!

Alexandre – Ef þú segir það...

Madison – Leynardómsfullur rithöfundur sem lifir nú í einangrun, hefur ekkert gefið út í mörg ár og hafnar öllum viðtölum... Ert þú í alvöru þessi maður?

Alexandre – Mig grunar að þú hafir vitað það áður en þú ruddist inn um dyrnar hjá mér. Er það rangt?

Hún hikar andartak.

Madison – Nei, ég viðurkenni það...

Alexandre – Þannig að þú bjóst til þessa sögu um köttinn til að ná viðtali við mig...

Madison – Sagan um köttinn er sönn, ég sver það... En það er líka rétt að ég hafði ákveðna hugmynd í huga þegar ég flutti í íbúðina beint á móti þér.

Alexandre – Leigðirðu íbúðina viljandi til að geta njósnað um mig?

Madison – Njósnað um þig? Nei, alls ekki! Ég dáist að verkunum þínum. Þegar ég kom til Parísar reyndi ég að ná sambandi við þig. En umboðsmaðurinn þinn lét mig vita að þú vildir ekki hitta neinn.

Alexandre – Og hvað nákvæmlega skildirðu ekki í þeim skilaboðum?

Madison – Ég fór yfir Atlantshafið í von um að hitta þig. Ég var að leita að íbúð og sú á móti var laus. Ég greip tækifærið...

Alexandre – Þú ert fullkomlega klikkuð! Ef þú lætur mig ekki í friði kæri ég þig fyrir áreitni. Og hvað viltu eiginlega fá út úr mér? Ertu blaðakona?

Madison – Ég er námskona, ég er búin að segja þér það. Ég skrifaði meistaraprófsritgerð um verk þín í New York. Svo ákvað ég að koma til Parísar til að halda rannsóknum mínum áfram, enda gerast flestar skáldsögurnar þínar hér. Þú veist, í augum Bandaríkjamanna er París rómantískasta borg í heimi.

Alexandre – Og með svona klisjum ætlaðu að varpa ljósi á leynda merkingu verka minna?

Madison – Viltu heyra heitið á ritgerðinni minni?

Alexandre – Nei.

Madison – „Mynd fjarverunnar í skáldsagnaheimi Alexandre Delacroix.“

Alexandre – Þú hefur skilið allt... Það sem mér líkar best við flesta, þig þar með talda, er þegar þeir eru fjarverandi. Þess vegna bið ég þig að fara.

Madison – Þegar maður hefur þann sjaldgæfa möguleika að rannsaka lifandi höfund er eðlilegt að vilja hitta hann. Kynnast honum betur. Og kannski skilja verk hans betur með því að þekkja líf hans.

Alexandre – Það eru mistök, trúðu mér. Best er að rannsaka verkin án þess að vita nokkuð um höfundinn. Margir stórir rithöfundar voru fremur smáir menn í einkalífinu. Stundum jafnvel algjörir skíthælar. Það sama gildir um listamenn og vísindamenn. Snillingar græða sjaldan á nánari kynnum... Þótt ég telji mig auðvitað ekki vera snilling...

Madison – Ég skil hógværð þína, en samt... Einkaviðtal við höfund *Annála Latínuhverfisins* myndi fullkomna rannsóknarverkefnið mitt.

Alexandre – Hefurðu lesið þá bók?

Madison – Það var einmitt hún sem sannfærði mig um að koma til Parísar í nám. Mér finnst hún besta bókin þín.

Alexandre – Hún er þó ekki sú sem seldist best...

Madison – Ég ímynda mér að hún sé að miklu leyti sjálfsævisöguleg.

Alexandre – Ég er búinn að segja þér það... Slíkt kemur lesandanum ekkert við...

Madison – Svo er það líka dularfulla handritið sem þú hefur unnið að árum saman...

Alexandre – Ég er ekki að skrifa neitt. Útgefandinn minn heldur þeirri sögu á lofti svo fólk gleymi mér ekki alveg og gömlu bækurnar seljist áfram örlítið. En hvað sem því líður gef ég ekkert viðtal. Hvorki við þig né neinn annan. (Hann gengur ógnandi að henni.) Farðu nú út!

Í stað þess að fara stendur hún föst á sínu.

Madison – Nei!

Hann virðist hissa á ákveðni hennar.

Alexandre – Hvað áttu við, nei?

Madison – Ég leyfi þér ekki að svipta þig lífi áður en þú hefur veitt mér þetta viðtal. Ég hefði synt yfir Atlantshafið til að fá það!

Alexandre – Farðu þá til baka á fótknúnum báti, ef þú vilt. Það er ekki mitt vandamál...

Hún virðist aftur vera að falla í yfirlið.

Alexandre – Þetta er í annað sinn sem þú ætlar að líða út af fyrir framan mig... Þú lest of margar ástarsögur, unga kona. Nú til dags falla konur ekki sífellt í yfirlið við minnstu mótbáru, nema kannski á leiksviði...

Madison – Ég er ekki að þykjast, ég fullvissa þig um það.

Hann hika.

Alexandre – Á ég að hringja á sjúkrabíl?

Madison – Nei, en ég þarf að setjast aðeins.

Alexandre – Og síðan ferðu?

Madison – Ég lofa því.

Hún sest og nær andanum.

Alexandre – Þú fékkst þegar vatnsglas... Viltu koníak?

Madison – Ætlarðu að ganga alveg frá mér?

Alexandre – Því miður er það orðið of seint. Ég hefði átt að skjóta þig strax og bera fyrir mig sjálfsvörn. Nú gæti ég ekki lengur neitað því að þetta væri fyrirfram ákveðið...

Madison – Af hverju geymirðu byssu heima hjá þér?

Alexandre – Upphaflega til að fæla burt óvelkomna gesti. Það dugar greinilega ekki...

Madison – Jafnvel þótt þú sért dálítið mannhatari, eins og svo margir rithöfundar... Við þurfum öll á félagsskap að halda, ekki satt?

Alexandre – Mig grunar að þú ætlir að ráðleggja mér að fá mér kött... Ertu að reyna að losna við þinn?

Madison – Er einmanaleikinn þér ekki erfiður?

Alexandre – Einmanaleikinn... Hann er eins og kaffi. Fyrst er hann dálítið beiskur. Svo venst maður honum. Síðan fer manni að líka við hann. Að lokum getur maður ekki án hans verið.

Madison – Þú ættir að skrifa bók með spakmælum. Ég er viss um að hún myndi seljast vel.

Alexandre – Og hvað felst eiginlega í því að vera ekki einn? Að búa í sambúð og þvæla um sömu hversdagslegu hlutina ár eftir ár? Hitta fjölskyldu og vini af og til og passa vandlega að forðast öll mikilvæg mál sem gætu valdið deilum? Rekast á nágrannana í stigaganginum og ræða veðrið? Tala við köttinn sinn eins og hann skilji mann?

Madison – En þegar þú skrifar ertu þó að tala við einhvern.

Alexandre – Það er einmitt þess vegna sem ég hætti að skrifa.

Madison – Ég trúi þér ekki.

Alexandre – Ég er ekki að biðja þig um að trúa mér. Ég er að biðja þig um að láta mig í friði...

Madison – Svo þú ætlar ekki að veita mér viðtalið?

Alexandre – Ég hef ekkert lengur að segja. Og það sem verra er, ég hef engan lengur til að tala við. Suma daga langar mig ekki einu sinni til að tala við sjálfan mig.

Madison – Það er sorglegt...

Alexandre – Svona er lífið... Og á einn eða annan hátt er líf mitt að renna sitt skeið á enda...

Madison – Mitt kannski líka...

Alexandre – Þú ert fjörutíu árum yngri en ég. Ég gæti verið faðir þinn.

Madison – Eða jafnvel afi minn.

Alexandre – Takk fyrir þessa nákvæmni, mjög vingjarnlegt af þér. Hvað sem því líður er líf þitt rétt að byrja.

Madison – Já... En því gæti lokið fljótlega...

Alexandre – Hvað áttu við?

Madison – Ég er með hjartasjúkdóm. Læknarnir segja að ég eigi aðeins nokkur ár eftir. Kannski aðeins nokkra mánuði. Þess vegna kom ég til Frakklands, til að láta einn síðasta draum rætast. Að hitta þig...

Þetta kemur honum greinilega úr jafnvægi.

Alexandre – Hvað áttu við með hjartasjúkdómi?

Madison – Ég fæddist með hjartagalla. Hjartað er of veikburða. Það getur brugðist hvenær sem er.

Alexandre – Er það skýringin á yfirliðsköstunum þínum?

Madison – Við minnsta álag fer hjartað á fullt og getur hætt að slá.

Hann hika andartak.

Alexandre – Ekki segja mér að þú hafir fundið þessa sögu upp til að tryggja að ég móðgi þig ekki... og samþykki þess vegna viðtalið.

Madison – Því miður ekki...

Alexandre – Mér þykir það leitt fyrir þína hönd.

Madison – Það er ekki þér að kenna.

Alexandre – Nei, en hvílik kaldhæðni. Ég er gamall, hef misst áhugann á öllu og hugsa um að binda enda á lífið... Þú ert ung, átt allt lífið fram undan, og það er hjartað sem svíkur þig...

Madison – Ég get engu breytt, svo til hvers að berjast gegn því?

Alexandre – Og samt heldurðu áfram að brosa...

Madison – Ég hugsa með mér að síðustu mánuðirnir sem ég á eftir gætu orðið þeir fallegustu í lífi mínu.

Alexandre – Lífsgleði þín gerir mig þunglyndan. Efastu aldrei um neitt?

Madison – Ég hef ekki lengur tíma til að efast. Þess vegna ruddist ég inn til þín...

Þögn.

Alexandre – Er virkilega engin von?

Madison – Jú, hjartaígræðsla. En það þarf að finna gjafa...

Alexandre – Ég gæti gefið þér hjartað mitt, ég hef engin not fyrir það lengur... Ég svipti mig lífi og gef þér líffærin mín...

Madison – Ég er hrædd um að það sé ekki svona einfalt. Sérstaklega með hjarta. Það er ekki eins og með líffæri sem við höfum tvö af. Nýrun, lungun...

Alexandre – Eistun...

Madison – Þegar um hjarta er að ræða verður gjafinn að vera heiladauður...

Alexandre – Heiladauður? Stundum velti ég fyrir mér hvort ég sé það ekki nú þegar. Eins og margir í kringum mig, raunar...

Madison – Gjafinn þarf að vera dáinn, hjartað heilbrigt og hægt að fjarlægja það mjög fljótt. Því miður gerist það sjaldan. Og biðlistinn eftir ígræðslu er langur...

Alexandre – Ég hef heyrt að í Kína séu líffæri tekin úr dauðadæmdum föngum. Það er miklu hentugra, auðvitað. Fyrst er ákveðinn dagur fyrir ígræðsluna og svo er fanginn tekinn af lífi sama dag.

Madison – Það er hræðilegt...

Alexandre – Já, en þannig hefur viðtakandinn nægan tíma til að fljúga rólegur frá Evrópu eða Bandaríkjunum. Sumir nota tækifærið og skoða sig um sem ferðamenn. Þetta er auðvitað ekki ókeypis. Ég veit ekki hvað hjarta kostar í Kína. Hefurðu kannað það?

Madison – Nei...

Alexandre – Þú ættir að finna það auðveldlega á netinu...

Madison – Takk.

Alexandre – Fyrirgefðu. Ég ætti ekki að gera grín að þessu... allra síst við þig. En húmorinn er það eina sem við eigum eftir, er það ekki?

Madison – Jú...

Alexandre – Þótt það sem ég var að segja þér sé allt annað en brandari...

Madison – Ég vildi frekar deyja en lifa með hjarta úr manni sem dæmdur var til dauða. Jafnvel með þínu hjarta... Jæja?

Alexandre – Jæja hvað?

Madison – Ætlaðu að vera svo grimmur að láta mig fara án þess að ég hafi fengið draum minn uppfylltan?

Alexandre – Þú ert ansi þrjósk, er það ekki...

Madison – Ég tek því sem hrósi.

Alexandre – En hvernig á ég að vita að þú sért ekki að ljúga?

Madison – Hver myndi finna upp slíka sögu? Bara til að fá viðtal við rithöfund sem allir eru löngu búnir að gleyma...

Alexandre – Loksins viðurkennirðu að allir séu búnir að gleyma Alexandre Delacroix.

Madison – Er þetta þá já?

Alexandre – Þegar þú hefur sýnt mér læknisvottorð sem staðfestir að þú segir satt.

Madison – Því miður er það ekki á mér.

Alexandre – Þú býrð beint á móti... Farðu og sæktu það...

Madison – Ég hélt að þú gætir trúað mér án sönnunargagna. Ég verð að játa að ég er dálítið vonsvikin.

Alexandre – Ef ég veiti þér þetta viðtal verður það aðeins byrjunin, trúðu mér. Ég á eftir að valda þér miklum vonbrigðum, eins og þú munt komast að.

Hún stendur upp og lítur í kringum sig. Augu hennar staðnæmast við gömlu ritvélina.

Madison – Skrifarðu enn á ritvél?

Alexandre – Á þessari vél skrifaði ég allar skáldsögurnar mínar. En ekki reyna að veiða mig í gildru. Ég sagði þér að ég hefði ekkert skrifað í mörg ár.

Madison – Hvers vegna?

Alexandre – Orð eru eins og peningaseðlar. Ef of mikið er sett af þeim í umferð missa þeir gildi sitt... Sjáðu hvað er að gerast á samfélagsmiðlum. Allir senda frá sér tíu eða tuttugu skoðanapistla á dag, um allt milli himins og jarðar. Verðbólga falsaðra peninga sem hefur gert þá raunverulegu verðlausa. Orðin merkja ekki lengur neitt.

Madison – Það er ekki hægt að banna fólki að spjalla. Áður spjallaði fólk á kaffihúsum, nú gerir það það á Facebook. En það verða alltaf til miklir rithöfundar eins og þú.

Alexandre – Stóru rithöfundarnir eru ekki lengur lesnir. Í þá er vitnað. Rangt og út í hött. Sömu tilvitnanirnar endurteknar aftur og aftur uns þær missa alla merkingu... Afritun og líming hafa komið í stað hugsunar, og broskarlar í stað tilfinninga.

Madison – Má ég vitna í þig í niðurstöðu ritgerðarinnar minnar?

Alexandre – Þá verður ég sakaður um elítuhyggju. Fólk mun segja að ég vilji að aðeins fáir útvaldir fái að tjá sig, en allir hinir eigi að þegja og hlusta. Það er rangt. Ég held að við ættum öll að þegja.

Madison – Hvað leggurðu til? Mínútu þögn?

Alexandre – Nei, ekki mínútu. Heilt ár. Öld. Þúsund ára þögn. Kannski öðlast orðin aftur merkingu eftir allan þennan orðaniðurgang sem hefur flætt yfir samfélagsmiðla undanfarin ár.

Madison – Þetta er athyglisverð greining, en fólk segir líka að þú hafir hætt að skrifa eftir ástarsorg?

Alexandre – Fólk segir svo margt...

Madison – En þú neitar því ekki heldur...

Alexandre – Það þýðir ekki að það sé satt...

Hún tekur aftur upp ljósmyndina á skrifborðinu.

Madison – Hver er þessi kona á myndinni?

Alexandre – Það kemur þér ekki við.

Madison – Hún er falleg.

Alexandre – Jafnvel þótt þú sért í alvöru veik gefur það þér engan rétt til að hnýsast í einkalíf mitt.

Madison – Ég tók strax eftir þessari mynd þegar ég kom inn... og mér fannst eins og ég þekkti þetta andlit.

Hann tekur myndina af henni, lítur á hana og setur hana aftur á sinn stað.

Alexandre – Þetta er kona sem ég elskaði fyrir mjög löngu...

Madison – Þegar þú varst hippi?

Alexandre – Í raun var ég aldrei mikill hippi... Ég var opinn fyrir nýjum hugmyndum og reykti kannski eina jónu af og til. En ég gætti heilsunnar og hugsaði strax um starfsframa minn. Maður þarf ákveðin þægindi til að skrifa, veistu. Til að verða mikill rithöfundur þarf maður stundum að vera dálítill smáborgari...

Madison – En hún?

Alexandre – Hún var frjáls kona. Hún hugsaði aðeins um líðandi stund. Lifði frá degi til dags.

Madison – Hvar hittirðu hana?

Alexandre – Á stigapallinum... Hún bjó í íbúðinni á móti, þeirri sem þú býrð í núna. Reyndar deildi hún henni með vinum sem komu og fóru, fólki alls staðar að úr heiminum. Tónlistarfólki, listamönnum... Þetta var eins konar opið heimili þar sem hver sem er gat litið inn. Dyrnar stóðu alltaf opnar.

Madison – Og fyrst dyrnar stóðu opnar nýtti hún sér það einn daginn og fór. Eins og kötturinn minn...

Alexandre – Hún vildi ferðast um heiminn. Upplifa nýja hluti. Kynnast nýju fólki. Hefðbundin sambúð var ekki beinlínis lífshugsjón okkar þá. Að minnsta kosti ekki hennar.

Madison – En hún elskaði þig...

Alexandre – Já. Á sinn hátt, held ég. Þótt hún hafi ekki aðeins elskað mig...

Madison – Frjáls ást...

Alexandre – Við vildum ekki verða eins og foreldrar okkar, og það var rétt hjá okkur. En við vissum ekki alveg hvað við ættum að skapa í staðinn. Eitthvað sem gæti varað... Við lifðum í núinu. Við gerðum ekki ráð fyrir að eldast... Og reyndar hafa þeir sem ekki dóu fyrir þrítugt elst afskaplega illa. Hefurðu séð aldraðan hippa? Það er ekki falleg sjón, trúðu mér...

Madison – Svo þú leyfðir henni að halda áfram ferðinni einni...

Alexandre – Ég gat ekki haldið henni... og hafði engan rétt til þess. Einn fagran morgun fór hún...

Madison – Hvert?

Alexandre – Til Afganistans. Það hljómar ótrúlega núna, en þá var það vinsæll áfangastaður meðal hippa. Hass var selt opinskátt og kostaði lítið. Með árslaunum héðan gat maður lifað þar í heilt ár. Og svo var þessi mikla hrifning af Austurlöndum. Í augum franskra hippa var Afganistan paradís.

Madison – En þú varðst eftir...

Alexandre – Ég hugsaði strax um framtíð mína... Og hafði skilið að hún biði mín ekki í Afganistan.

Madison – Þú hefur samt getað farið með henni. Af ást...

Alexandre – Auðvitað... Og hún hefði líklega leyft mér að koma. En draumurinn hennar var ekki að fara í ferðalag með kærastanum. Og alls ekki brúðkaupsferð. Ferðin til Asíu var eins konar vígsla inn í nýjan heim, í hópi annarra. Fjarri smáborgaralegum hugmyndum um ást tveggja einstaklinga...

Madison – Svo þú varst eftir í París... en gleymdir henni aldrei.

Alexandre – Ég vonaði að hún kæmi aftur einn daginn... Eða sendi mér að minnsta kosti eitthvert merki... Póstkort... En ég sá hana aldrei aftur...

Madison – Reyndirðu ekki að finna hana?

Alexandre – Internetið var ekki komið til sögunnar... Þegar einhver ákvað að hverfa úr lífi þínu hvarf hann í alvöru. Og svo liðu árin...

Madison – Þú gætir reynt að finna hana núna.

Alexandre – Til hvers? Kannski er hún dáið. Eða gift, á fimm börn og vegur hundrað og tuttugu kíló.

Madison – Eða kannski er hún á lífi, enn falleg kona sem hugsar stundum til þín.

Alexandre – Ég vil helst ekki komast að því... heldur varðveita myndina af fallegu ungu konunni sem þú sérð á ljósmyndinni. Geturðu ímyndað þér áfallið fjörutíu árum síðar? Maður sér ekki sjálfan sig eldast, en það fer ekki fram hjá manni þegar aðrir eldast, trúðu mér.

Madison – Ég er ekki viss um að ég muni nokkurn tíma sjá sjálfa mig eldast...

Alexandre – Fyrirgefðu, ég hefði ekki átt að segja þetta.

Þögn.

Madison – Heyrðirðu ekki mjálm?

Alexandre – Nei... Enn ekkert...

Madison – Kannski felur hann sig hér einhvers staðar...

Alexandre – Ég vona að svo sé ekki.

Madison – Lofaðu mér að hugsa um köttinn minn ef ég dey.

Alexandre – En þú ert ekki að fara að deyja! Auk þess deyr kötturinn örugglega á undan þér. Held ég... Hversu lengi lifa kettir?

Madison – Um fimmtán ár.

Alexandre – Hvað er kötturinn þinn gamall?

Madison – Tveggja ára.

Alexandre – Já, einmitt...

Madison – Jæja? Myndirðu taka hann að þér?

Alexandre – Ég minni á að þegar þú komst inn hélt ég byssu að gagnauganu.

Madison – Einmitt. Þá hefðirðu ástæðu til að svipta þig ekki lífi...

Alexandre – Þú átt við ef ég þyrfti að gefa ketti grænmetisfóður og skipta um sand í kattakassanum á hverjum degi?

Madison – Ef þú þyrftir að annast einhvern, já. Ef einhver elskaði þig, þyrfti á þér að halda og biði eftir þér heima á kvöldin.

Alexandre – Biði eftir mér? Ég fer varla lengur út úr húsi, allra síst á kvöldin...

Madison – Ætlaðirðu í alvöru að binda enda á líf þitt áðan, eða var þetta neyðarkall?

Alexandre – Ég man að minnsta kosti ekki eftir að hafa kallað á þig...

Madison – Kannski heyrði ég samt neyðarkallið.

Alexandre – Það er satt að ég á sífellt erfiðara með að finna ástæður til að vona.

Madison – Viltu tala um það?

Alexandre – Í ljósi aðstæðna þinna myndi mér þykja óviðeigandi að leggja á þig langan lista yfir allt sem gerir mig þunglyndan.

Madison – Að halda áfram að berjast þótt maður viti að stríðið sé þegar tapað... Er það ekki hið sanna hugrekki?

Alexandre – Ég sagðist aldrei vera hugrakkur. Ég vildi að ég hefði jafnmikið hugrekki og þú.

Madison – Ég er ekki hugrökk. Ég hef bara ekkert val. Ólíkt þér.

Alexandre – Ég? Ég á aðeins eftir valið milli þess að hengja mig í reipi eða skjóta mig í höfuðið...

Madison – Þú hefur rétt fyrir þér... Þú ert sannarlega niðurdrepandi...

Alexandre – Ég varaði þig við, ég er gamall asni. Ég veit ekki hvort þessir tímar eru verri en þegar ég var ungur. Kannski sé ég hlutina bara skýrar. Og skýr sýn gerir mann yfirleitt ekki bjartsýnan.

Madison – Þegar öllu er á botninn hvolft væri ég alveg til í glas af koníaki.

Alexandre – Ertu viss?

Madison – Maður verður nú að deyja úr einhverju.

Hann hellir koníaki í tvö glös. Þau skála.

Alexandre – Skál fyrir heilsunni! Fyrirgefðu, nú sagði ég víst eitthvað óviðeigandi aftur...

Hún brosir. Þau tæma glösin.

Madison – Þetta gæti vakið dauðan mann.

Alexandre – Ég hef ekki drukkið í um tíu ár. Ég veit ekki hversu lengi þessi flaska hefur staðið hér. En áfengi eldist vel, er það ekki? Betur en alkóhólistar að minnsta kosti...

Madison – Það er samt undarlegt bragð af þessu. Ertu viss um að þetta sé koníak?

Hann skoðar flöskuna.

Alexandre – Ég held það... En ég man ekki alveg lengur hvernig koníak á að bragðast...

Madison – Ég hefði viljað þekkja unga manninn sem þú varst.

Alexandre – Hvaða unga mann?

Madison – Manninn sem elskaði konuna á ljósmyndinni. Og hafði ennþá slíka lífsþrá...

Alexandre – Ég veit ekki hvort þér hefði líkað við hann.

Madison – Hann hefur örugglega verið fullur af áhuga og von.

Alexandre – Og metnaði, að minnsta kosti.

Madison – Áttu í alvöru enga vini lengur?

Alexandre – Ég þoli ekki gamalt fólk og forðast því að umgangast jafnaldra mína. Ég vil ekki vera sífellt með spegil fyrir framan mig til að horfa á eigin hrörnun.

Madison – Ég er viss um að þú hefur ekki hætt að skrifa öll þessi ár.

Alexandre – Er það þess vegna sem þú létst mig drekka? Í von um að ég myndi trúa þér fyrir einhverju...

Madison – Rithöfundur á að skrifa.

Alexandre – Allt í lagi, það er rétt. Ég hélt áfram að skrifa... En ég mun ekkert gefa út framar...

Madison – Af hverju?

Alexandre – Ég hef sagt þér það. Ég skrifa ekki lengur til að vera lesinn. Nema þá af komandi kynslóðum. Ég hef ekkert að segja lesendum samtímans.

Madison – Ekki einu sinni mér?

Alexandre – Ég þekki þig ekki. Hvers vegna heldurðu að ég hafi eitthvað að segja þér?

Madison – Kannski eigum við meira sameiginlegt en þú heldur...

Alexandre – Annað en að við höfum bæði verið dæmd til að deyja innan skamms?

Madison – Segðu mér að minnsta kosti um hvað bókin þín fjallar...

Hann hikar augnablik.

Alexandre – Þetta er skáldsaga... mjög persónuleg.

Madison – Sjálfsævisöguleg, sem sagt...

Alexandre – Segjum að þetta sé skálduð sjálfsævisaga, eins og það er kallað nú á dögum.

Madison – Er það þess vegna sem þú vilt ekki gefa hana út? Af því að hún er of persónuleg?

Alexandre – Ég vil frekar líta á þetta handrit sem dagbók. Ég er ekki hrifinn af því að bera allt á torg. Ef ég gef þetta út mun fólk segja að ég hafi á gamals aldri farið að skrifa væmnar ástarsögur...

Madison – Ég hélt að þér væri alveg sama hvað fólk héldi um þig.

Alexandre – Ég virðist ekki hafa öðlast slíka visku enn.

Madison – Það er af því að það er ómögulegt.

Alexandre – Ekki eyða tíma þínum í doktorsritgerð um mig. Það er ekki fyrirhafnarinnar virði, trúðu mér.

Madison – Fyrir mér skiptir það máli.

Alexandre – En hvers vegna? Lifðu lífinu, í guðanna bænum! Sérstaklega ef því getur lokið hvenær sem er... Auk þess trúi ég þér ekki, og þú hefur enn ekki sýnt mér læknisvottorðið.

Madison – Ef þú trúir mér ekki, hvers vegna samþykktirðu þá að tala við mig?

Alexandre – Mér datt í hug að ef þú fyndir upp svona sögu hlytirðu að hafa góða ástæðu. Hver er hún?

Madison – Það er dálítið flókið...

Alexandre – Svo þú laugst. Og hjartað í þér er í besta lagi.

Madison – Segjum að... hjartavandamál mín séu frekar táknræn.

Alexandre – Af hverju sagðirðu mér þetta?

Madison – Til að fá þig til að vorkenna mér, býst ég við. Þú ætlaðir að reka mig út...

Alexandre – Ég gæti gert það núna...

Madison – En þú gerir það ekki.

Alexandre – Hvers vegna ekki?

Madison – Vegna þess að ég vek forvitni þína...

Alexandre – Þú segir að hjartavandamál þín séu táknræn. Áttu við... ástarsorg?

Madison – Að vissu leyti... Eins og þú hef ég þjáðst vegna fjarveru ástvinar.

Alexandre – Og hvað kemur það mér við?

Madison – Ég skal segja þér það bráðum, ég lofa. En fyrst langar mig að biðja þig um greiða.

Alexandre – Segðu mér það...

Madison – Mig langar að lesa handritið.

Alexandre – Af hverju ætti ég að láta þig fá það?

Madison – Vegna þess að innst inni viltu að einhver lesi það og segi þér hvað honum finnst. Höfundur skrifar alltaf til þess að vera lesinn... og hljóta viðurkenningu. Til að vera elskaður...

Alexandre – Eina manneskjan sem ég vildi að elskaði mig... hún hvarf úr lífi mínu fyrir meira en fjórutíu árum.

Madison – Hvar er handritið?

Hann bendir á möppu á skrifborðinu.

Alexandre – Þarna...

Madison – Má ég sjá það?

Hún ætlar að taka það en hann stöðvar hana.

Alexandre – Nei!

Hún hikar. Skuggi af sorg bregður fyrir í augum hennar.

Madison – Þegar allt kemur til alls hafðirðu rétt fyrir þér. Þú ert sannarlega gamall asni. Ég ætla að láta þig halda áfram að vorkenna sjálfum þér...

Hún ætlar að fara.

Alexandre – Bíddu...

Hann hikar, tekur svo handritið og réttir henni það.

Alexandre – Þú mátt lesa það með einu skilyrði.

Madison – Ég hlusta.

Alexandre – Handritið fer ekki út úr þessari íbúð.

Madison – Ertu hræddur um að ég afriti það og gefi út án þíns leyfis?

Alexandre – Þetta eru skilyrðin. Taktu því eða slepptu.

Hún tekur möppuna og vegur hana í höndunum.

Madison – Þetta tekur einhvern tíma.

Alexandre – Ég er ekkert að flýta mér. En þú?

Madison – Ekki ég heldur.

Alexandre – Ég á gestaherbergi, ef þú vilt. Það er sjaldan notað núorðið. Allir vinir mínir eru dánir...

Madison – Takk fyrir gestrisnina.

Alexandre – Ég læt þig vera við lesturinn...

Hann fer. Hún sökkvir sér niður í handritið.

Myrkur.

Madison situr enn í hægindastól og les handritið. Hún snýr síðustu síðunni við, lokar möppunni og situr hugsandi um stund. Hún stendur upp og horfir í átt að glugganum á móti, í átt til áhorfenda. Alexandre kemur inn með tvo kaffibolla. Hann setur annan fyrir framan hana.

Alexandre – Gjörðu svo vel... Ég vara þig við, þetta er koffínlaust. Þú vaknar ekki af þessu.

Madison – Takk.

Alexandre – Jæja, tókst þér ekki að lesa til enda...

Madison – Ég var einmitt að klára...

Alexandre – Strax? Það er ómögulegt. Þú hlýtur að hafa sleppt úr síðum...

Madison – Nei, ég fullvissa þig um það...

Alexandre verður svolítið órólegur þegar þögnin heldur áfram.

Alexandre – Þú þarft ekki að segja mér hvað þér finnst... Sérstaklega ef þér líkaði hún ekki...

Madison – Ég glepti hana í mig frá fyrstu síðu til þeirrar síðustu. Ég hef ekki sofið dúr alla nóttina.

Alexandre – Gott... Það róar mig aðeins... En ég hélt ekki að ég hefði skrifað spennusögu...

Madison – Þetta er besta bókin þín. Í henni er mannleg hlýja sem vantaði í hinar.

Alexandre – Nú veit ég ekki hvort ég á að taka þessu sem hrósi... Að minnsta kosti hvað hinar bækurnar varðar.

Madison – Hinar skáldsögurnar voru snjallar. Þessi er hrífandi.

Alexandre – Og tókstu eftir því? Efnið tengist nákvæmlega viðfangsefni ritgerðarinnar þinnar.

Madison – Ritgerðarinnar minnar...?

Alexandre – „Mynd fjarverunnar í skáldsagnaheimi Alexandre Delacroix.“ Ertu þegar búin að gleyma því?

Madison – Nei, auðvitað ekki. Og þú hefur rétt fyrir þér. Sagan af manninum sem tvítugur kýs að lifa alla ævi í félagsskap einskis nema draugs fyrstu ástarinnar...

Alexandre – Maður gleymir aldrei fyrstu ástinni. Vegna þess að maður saknar æskunnar, alls þess sem maður upplifði í fyrsta sinn... Maður verður að halda tryggð við fyrstu ástina, þótt maður geti ekki alltaf verið trúr fyrstu konunni sem maður elskaði.

Madison – Já, en þá tekur maður áhættu. Að festast í fortíðinni...

Alexandre – Maður má þó aldrei gefa drauma sína upp á bátinn. Svo þú heldur að ég ætti að gefa bókina út?

Madison – Myndirðu gera það ef ég segði já?

Alexandre – Þú ert nú sérfræðingur í verkum mínum.

Madison – Ég er viss um að þessi bók gæti endurvakið bókmenntaferil þinn... Að mínu mati á hún skilið Goncourt-verðlaunin.

Alexandre – Ekki ganga of langt. Ég kann að meta að þú viljir hressa mig við, en þetta verður að vera trúverðugt...

Madison – Mér er fullkomlega alvara, trúðu mér.

Alexandre – Og þú ert auðvitað algerlega hlutlaus.

Madison – Efastu um það?

Alexandre – Ég veit það ekki... Eitthvað segir mér að þú hafir ekki komið til Parísar eingöngu til að skrifa ritgerð um gleymdan rithöfund.

Pögn.

Madison – Það er rétt. Ég hef ekki sagt þér allan sannleikann.

Alexandre – Þú ert ekki með hjartasjúkdóm. Þú átt engan kött. Ég býst við að þú sért ekki námskona heldur...

Madison – Það sem er satt er að ég er bandarísk og kom til Frakklands til að hitta þig.

Alexandre – Þú hefur búið í íbúðinni á móti í nokkrar vikur... Af hverju kemurðu núna?

Madison – Í gærmorgun sá ég út um gluggann þegar þú reyndir að festa reipið í loftið. Svo tókst þú upp skammbyssuna.

Alexandre – Ég fann engan stað til að festa reipið.

Madison – Ég varð hrædd um þig. Hrædd um að þú hyrfir áður en ég gæti kynnst þér. Ég flýtti mér til þín... og bjó eitthvað til á staðnum.

Alexandre – Það tókst vel. Þú ættir að leika í leikhúsi... En þú veist, í lífinu eins og í leikhúsinu þarf að varast það sem maður sér handan tjaldanna. Stundum er það aðeins blekking. Endurspeglun eigin fantasía...

Madison – Var reipið þá ekki til að hengja þig?

Alexandre – Hvað ef ég ætlaði bara... að hengja upp ljósakrónu?

Madison – Og skammbyssan?

Hann tekur byssuna úr skúffunni.

Alexandre – Hún gæti verið leikfang. Gervibyssa til að hræða innbrotspjófa... Eða einfaldlega kveikjari... (Hann tekur í gikkinn og logi kemur út um hlaupið.) Kveikjari sem ég hef reyndar ekki lengur not fyrir. Ég er svo hræddur við að deyja að ég hætti að reykja. En ég geymi alltaf sigarettupakka við höndina til að sanna fyrir sjálfum mér að ég geti staðist freistinguna. Ég hef líka hætt að drekka áfengi, og meira að segja koffín. Þú sérð hversu vel ég hugsa um heilsuna...

Madison – Svo þú ætlaðir aldrei að svipta þig lífi?

Alexandre – Ég hafði ekki enn tekið þá ákvörðun. Kannski langaði mig til þess. Satt að segja er það eina löngunin sem ég á eftir: að ljúka þessu öllu. En það þarf hugrekki til að svipta sig lífi... Og það hugrekki hef ég ekki. Eða kannski er ég ekki enn orðinn nógu örvæntingarfullur. Og til hvers? Ég bíð bara eftir að röðin komi að mér, eins og allir aðrir...

Madison – Þá var fundur okkar kannski bara afleiðing misskilnings?

Alexandre – Ég á erfitt með að trúa því að einhver fari yfir Atlantshafið bara til að taka viðtal við rithöfund eins og mig. Og ég trúi ekki á tilviljanir. Hvers vegna ertu þá hér?

Madison – Ég skal segja þér það. En fyrst vil ég þakka þér þann heiður að leyfa mér að vera fyrsta manneskjan sem les þetta handrit.

Alexandre – Líkaði þér það í alvöru?

Madison – Þetta er meistaraverk. En ég hef eina litla athugasemd.

Alexandre – Þarna kom það... Mig grunaði að eitthvað væri... Ég hlusta.

Madison – Mér fannst endirinn ekki alveg sannfærandi...

Alexandre – Þú hefur rétt fyrir þér... Þetta er ólokin saga... Eins og það vanti eftirmála...

Madison – Kannski get ég hjálpað þér að finna hann...

Alexandre – Skrifarðu líka? Ertu komin til að bjóða mér samstarf? Það er rétt að mér fer að skorta innblástur, en ég er ekki enn kominn svo langt að ráða einhvern til að skrifa bækurnar mínar fyrir mig.

Madison – Nei, ég kom ekki til þess...

Alexandre – Og sagan um ritgerðina er líka uppspuni. Svo þú settir ekki þennan leik á svið bara til að njóta þess að spjalla um bókmenntir við mig...

Madison – Nei. Ekki eingöngu...

Alexandre – Hvers vegna þá?

Madison – Ég held að svarið sé í handritinu sem ég var að lesa. *Glugginn á móti...* Af hverju þessi titill?

Alexandre – Glugginn á móti... Það er glugginn á íbúðinni sem þú býrð í núna. Þar bjó konan sem ég elskaði forðum.

Madison – Og hefur ekki horfið úr huga þínum síðan hún fór.

Alexandre – Mig dreymdi oft að hún kæmi aftur. Að hún myndi einn daginn opna dyrnar hjá mér, eins og þú gerðir í dag...

Madison – Þess vegna skilurðu dyrnar alltaf eftir opnar...

Alexandre – Stundum fannst mér ég sjá skugga bak við gluggatjöldin í glugganum á móti. Þegar þú fluttir inn og ég sá ljós þar á kvöldin ímyndaði ég mér að það væri hún...

Madison – Það var bara ég.

Alexandre – Þú líkist henni dálítið... Þess vegna hrökk ég við þegar ég sá þig fyrst áðan. Andartak hélt ég að hún væri komin aftur. Tvítug. Svo mundi ég að í dag væri hún nokkurn veginn jafn gömul og ég...

Madison – Það er satt. Ég líkist henni.

Alexandre – Ekki segja mér að þú sért draugurinn hennar.

Madison – Nei, ég er alveg raunveruleg.

Alexandre – En það er eitthvað fleira, er það ekki?

Madison – Jú.

Alexandre – Af hverju sagðirðu að andlit hennar væri þér kunnuglegt?

Þögn.

Madison – Ég er barnabarn hennar.

Þögn.

Alexandre – Barnabarn hennar...?

Madison – Þegar hún fór til Afganistans var hún ófrísk. Hún komst að því skömmu eftir brottförina.

Alexandre – Ófrísk... eftir mig?

Madison – Já.

Alexandre – Af hverju sagði hún mér ekkert?

Madison – Þú sagðir það sjálfur. Þetta var annar tími. Hún vildi ekki leggja þetta barn á þig. Hún taldi sig geta alið það upp ein. Og það gerði hún.

Alexandre – Ég vissi aldrei neitt um þetta.

Madison – Ekki ég heldur, fyrr en fyrir nokkru.

Alexandre – Hvenær komst þú að þessu?

Madison – Fyrir nokkrum árum. Þegar ég varð átján ára sagði amma mér þessa sögu. Ástarsöguna ykkar...

Alexandre – Þá værir þú barnabarn mitt.

Madison – Já. Ég er barnabarnið þitt. (Þögn.) Trúirðu mér ekki?

Alexandre – Jú... Það er undarlegt, eftir allar lygarnar sem þú hefur sagt mér efast ég ekki augnablik um þetta.

Madison – Ég skil að þetta sé erfitt að heyra. Gefðu þér tíma. Þú skuldar mér ekkert. Ef þú vilt fer ég aftur eins og ég kom og þú munt aldrei heyra frá mér framar.

Alexandre – Vertu, ég bið þig.

Madison – Ég er hér.

Þögn.

Alexandre – Ég get skilið að hún hafi ekki sagt mér neitt þá. En síðar?

Madison – Ég endurtek það. Hún vildi ekki þröngva föðurhlutverkinu upp á þig. Og síðar hafði hún misst sambandið við þig.

Alexandre – Skömmu eftir að hún fór flutti ég úr þessari íbúð. Ég þoldi ekki að sjá á hverjum degi gluggann sem minnti mig á fjarveru hennar.

Madison – Hún sendi þér bréf fyrir mjög löngu. Það kom til baka með áletruninni „fluttur, býr ekki lengur á þessu heimilisfangi“.

Alexandre – Ég flutti hingað aftur fyrir nokkrum árum. Einmitt til að skrifa þessa bók. Eins og til að gera upp við fortíðina.

Madison – En draugur hennar hætti aldrei að ásækja þig...

Alexandre – Ég kynntist auðvitað öðrum konum. En allt mitt líf hef ég lifað í minningunni um þessa fyrstu ást. Ég hef aldrei elskað neina aðra...

Madison – Hún vissi ekki hvort þú værir giftur eða hefðir stofnað fjölskyldu.

Alexandre – Það gerði ég ekki.

Madison – Hún heyrði af þér þegar þú varðst frægur rithöfundur.

Alexandre – Ein ástæða þess að ég lagði svo hart að mér í bókmenntaheiminum var vonin um að vinna hana aftur. Líka svo að frægðin auðveldaði henni að finna mig. Hún hefði getað haft samband þá.

Madison – Þú hefur kannski haldið að hún væri að leita til þín vegna frægðar þinnar, nú þegar þú værir orðinn vinsæll höfundur... Að minnsta kosti óttaðist hún það...

Alexandre – Svo ég á dóttur...

Pögn.

Madison – Ég sagði þér heldur ekki nema hálfan sannleikann um veikindin. Það var móðir mín sem var með veikt hjarta. Hún dó skömmu eftir að ég fæddist, án þess að vita hver faðir hennar var.

Alexandre – Mér þykir mjög leitt að heyra það.

Madison – Amma mín ól mig upp. Þegar ég varð lögráða vildi hún að ég vissi hver afi minn væri. En hún þorði ekki að hafa aftur samband við þig.

Alexandre – Svo þú ákvaðst að gera það í hennar stað. Með því að koma til Parísar.

Madison – Ég gat ekki hugsað mér að segja þér þetta í bréfi eða símtali. Ég vildi hitta þig fyrst. Þú hafðir orð á þér fyrir að vera mikill einbúi og fylupoki. Ef mér hefði ekki litist vel á þig hefði ég ekki sagt neitt og farið aftur til New York.

Alexandre – En ég tók svo vel á móti þér að þú ákvaðst að ættleiða mig...

Madison – Og umfram allt las ég handritið. Ég skildi að þú hafðir aldrei gleymt þessari konu. Ömmu minni...

Alexandre – Þú gerðir rétt í að koma... og segja mér hvernig þessi saga endaði.

Madison – Þetta er reyndar ekki alveg endirinn... (*Alexandre verður brugðið.*) Er allt í lagi?

Hann reynir að fela tilfinningarnar með húmor.

Alexandre – Ég var nógu þunglyndur yfir aldrinum fyrir og svo tilkynnirðu mér að ég sé orðinn afi.

Madison – Gleður það þig ekki?

Alexandre – Jú, auðvitað... en ég er um leið að komast að því að ég á dóttur og að hún sé dái.

Madison – En ég er hér... Ég kynntist móður minni varla. Nú hef ég fundið afa minn.

Alexandre tekur upp handritið.

Alexandre – Ég ætla að gefa þessa bók út. Ég tileinka hana dótturinni sem ég fæ aldrei að kynna. Og barnabarninu sem einn daginn birtist óvænt heima hjá mér og braust inn um dyrnar...

Madison – Dyrnar voru opnar...

Alexandre – En ég þarf samt að finna almennilegan endi á skáldsöguna.

Madison – Þar get ég hjálpað þér, eins og ég sagði.

Alexandre – Ég veit ekki hvort hjartað í mér þolir miklu fleiri óvæntar fréttir frá þér.

Madison – Það er reyndar eitt eftir.

Alexandre – Segðu það þá. Úr því sem komið er...

Madison – Amma mín er enn á lífi.

Alexandre – Og hvar býr hún núna?

Madison – Í New York.

Alexandre – Þá skaltu faðma hana innilega frá mér...

Madison – Þú getur gert það sjálfur.

Alexandre – Ætlaðu að taka mig með þér til Ameríku?

Madison – Amma kom með mér. Hún er í íbúðinni á móti.

Þögn. Hann verður greinilega orðlaus.

Alexandre – Nú er ég eiginlega farinn að verða hræddur...

Madison – Hún er enn mjög falleg kona... og hún hefur aldrei gleymt þér. Hún hefur lesið allar bækurnar þínar...

Alexandre – En hún vildi ekki kynnast lífi höfundarins.

Madison – Þú sagðir að það skipti engu máli...

Alexandre – Sú sem er fjarverandi í þessari skáldsögu er hún.

Madison – Já, en hún hefur ekki lesið hana enn... Hún vissi ekki hvort þú myndir enn eftir henni... Hvort þú elskaðir hana enn...

Alexandre – Ég elska hana enn... Þessi bók sannar það...

Hann horfir í átt að áhorfendum, að glugganum á móti.

Madison – Jæja? Á ég að biðja hana að koma?

Alexandre – Hún fór yfir Atlantshafið til að finna mig. Ég get að minnsta kosti gengið yfir ganginn til að hitta hana...

Alexandre kyssir Madison.

Madison – Ég læt þig fara einan. Þú munt sjá. Næstum ekkert hefur breyst bak við gluggann á móti. Og dyrnar standa enn opnar...

Hann fer. Madison stendur eftir og horfir í átt að glugganum.

Myrkur.

Endir.

UM HÖFUNDINN

Jean-Pierre Martinez er franskt leikskáld af spænskum uppruna, fæddur árið 1955 í Auvers-sur-Oise í Frakklandi. Hann hóf feril sinn sem trommuleikari í rokkhljómsveitum, starfaði síðan við táknfræði á sviði auglýsinga og varð síðar handritshöfundur fyrir sjónvarp áður en hann helgaði sig leikritun.

Hann hefur skrifað um hundrað sjónvarpshandrit og 123 leikrit. Verk hans spanna fjölbreytt form gamanleikja, allt frá samfélagsádeilu til leikhúss fíránleikans, þar sem húnor, kaldhæðni og heimspekilegar vangaveltur fléttast saman. Leikrit hans hafa verið þýdd á fjölmörg tungumál og sett á svið í meira en hundrað löndum um allan heim.

<https://jeanpierremartinez.net/>

HÖFUNDARRÉTTUR OG SÝNINGARLEYFI

Öll leikrit Jean-Pierre Martinez og þýðingar þeirra eru aðgengileg til ókeypis niðurhals á vefsíðum höfundar:

<https://jeanpierremartinez.net/>

<https://comediatheque.net/>

Textinn er veittur án endurgjalds til lesturs og persónulegra nota. Ókeypis aðgangur að textanum felur ekki í sér leyfi til opinberrar sýningar eða annarrar nýtingar verksins.

Verkið er verndað samkvæmt höfundarréttarlögum. Óheimilt er að fjölfalda, birta, dreifa, aðlaga eða nýta verkið með öðrum hætti án fyrirframleyfis rétthafa, nema að því marki sem lög heimila.

Sérhver opinber sýning eða flutningur verksins, hvort sem um er að ræða atvinnuleikhús eða áhugaleikfélag og hvort sem aðgangur er ókeypis eða gegn gjaldi, er háður fyrirframleyfi og greiðslu tilskilinna höfundarlauna.

Réttindi höfundar eru í umsjón SACD (Société des Auteurs et Compositeurs Dramatiques) og þeirra höfundarréttarsamtaka sem fara með viðkomandi réttindi í hverju landi.

Til að óska eftir sýningarleyfi eða hafa samband við höfundinn:

<https://jeanpierremartinez.net/en/contact-2/>

© La Comédiathèque 2026

Öll réttindi áskilin.